

P.A.Manninen

Timo Kokkila

Ilpo Lagerstedt

Sarjainfo 3/1986

YLI 20 KIPERÄÄ KYSYMYSTÄ MAAKUNNAN MIEHILLE

Nyt on paikallisseuroilla puheenvuoro.

Suomen pitkäaikaisimpien paikallisten sarjakuvaseurojen keskeisihmiset pöyhivät seuraavassa sarjakuvaelämän ilmiöitä yli 20 kinkkisen kysymyksen kautta. Pekka Manninen on Tampereen sarjakuvaseuran puheenjohtaja ja Sarjarin päätoimittaja, Timo Kokkila on Seinäjoen sarjakuvaseuran Kannus-lehden päätoimittaja ja Ilpo Lagerstedt on samaisen seuran puheenjohtaja.

Arto Haarala

Voiko sarjakuvasta koskaan tulla yleisesti hyväksytty taiteenala?

PAM: Sarjakuvan tulevaisuus ei ole missään nimessä olla suuren yleisön taidetta. Massakulttuuri on eri asia. Tämä ei kuitenkaan merkitse sitä, että "massasarjakuvat" tai "taidesarjakuvat" olisivat toistaan parempia. Kaikki käy mikä kulkee. Ulkomailla sarjakuvan tulevaisuus ei ole ongelmallinen.

Tietysti Suomessakin sarjakuva tulee säilymään. Kysymys onkin siitä, tulee tällä olemaan hiton paljon ulkomaista sarjakuvaa vai hiton paljon ulkomaista ja vähän suomalaista. Kotimainen on heikommilla.

TK: Toki sarjakuva suuret kansanjoukot saavuttaa, mutta en tiedä tuleeko siitä koskaan korkeakulttuuria ja onko se ylipäänsä tarpeenkaan. Eikö tietynlainen viihteellisyys ole kuitenkin sarjakuvalla ominaista?

IL: Ajan kanssa. Ei tänä eikä ensi vuonna, mutta ennemmin tai myöhemmin. Kyllä Suomen kansa joskus sivistyy.

Puuttuuko Suomen sarjakuvaelämästä yhteistoimintaa, ja jos puuttuu, niin millaista?

PAM: Yhteistoimintaa on, mutta joudumme toimimaan sellaisissa oloissa, ettei se aina välttämättä tunnu kivalta. Jos olisin järkävä ihminen, niin lopettaisin nämä hommat heti paikalla, mutta Jumalan kiitos en ole.

TK: Puuttuu, jossain määrin. Seurat toimivat tietenkin erillään, vaikka niillä on yhteisiäkin toimijoita. Sitten on vielä muita porukoita: Pahkasika, Kemi, Suuri Kurpitsa. Ei yhteistoiminta ole välttämätöntä. Joskus mietittiin Tampereen ja Seinäjoen seuroille yhteistä lehteä, mutta hanke kaatui kai jonkinlaisiin linjaeroihin. Ja toisaaltahan lehdet tukevat mukavasti toisiaan. Kaikki julkaisevat erilaisia sarjakuvia, eikä siinä mitään: kaikille on tilaa!

IL: Puuttuu, hyvin paljon. Tarvittaisiin sellainen muurinmurtaja, lumiaura joka tekisi tietä pienemmille seuroille. Ettei meidän tarvitsisi tehdä perustyötä suomalaisen sarjakuvan eteen, vaan voisimme keskittyä tuottamaan sitä.

Suomen sarjakuvaseuran tulisi levittää yleishyödyllistä tietoa, ei sarjakuvan asema vielä mikään hyvä ole. Kyllä sen huomaa, minuun suhtaudutaan monesti kuin halpaan makkaraan, kun kerron harrastavani sarjakuvia. Kielteinen suhtautuminen näkyy mm. apurahoissa ja

siinä, että kirjastolaitos halveksii suomalaista sarjakuvaa. Yksi hyvä juttu ovat sarjakuvafestivaalit, joita on tähän saakka vietetty jonkin ulkomaisen teeman puitteissa. Eikö olisi korkea aika viettää suomalaisen sarjakuvan festivaalia?

Onko suomalaisella sarjakuvalla tulevaisuutta?

PAM: Päiviä on kahdenlaisia: huonoja ja vielä pahempia. Tulevaisuus lieene samantapainen kuin suomalaisella elokuvalla: toki sitä täytyy tehdä, kun muutkin maat tekevät. Mutta kulttuuripoliittinen tilanne on hieman omituinen. Sarjakuvia tehdään, mutta niitä luetaan vähän. Ja kriitikot joko tykkäävät tai eivät tykkää - useimmiten ihan ristiin. Apurahojen lisääminen ei auta mitään, sillä lukija on valloitettava, jos kotimaisesta sarjakuvasta halutaan pysyvä ilmiö.

TK: On toki, tällä hetkellä ainakin sanomalehdissä. Sarjakuvalehden pääseminen yleiseen tietoisuuteen on kyllä aika hankalaa. Sanomalehdet ovat ainoa kanava.

IL: Parempi tulevaisuus kuin menneisyys.

Millainen on suomalaisen sarjakuvakritiikin määrä ja laatu?

PAM: Käsittääkseni tällä hetkellä Suomessa arvostelee sarjakuvia jatkuvasti yksi henkilö, Toni Jerrman. Hän on hieno ihminen. Ennen vanhaan suurilevikkisin foorumi oli Kalervo Pulkki-sella Helsingin Sanomissa, mutta hän ilmeisesti lopetti sen takia, ettei hänestä tykätty. Minäkään en tykännyt hänestä.

Kritiikkiä on vaikea kritisoida, koska ei ole olemassa mitään yhteistä kriteeristöä, johon voisi vedota. Makuasioista kiistelemine menee jankkaamiseksi.

TK: Kritiikki tulee yleensä sellaisilla foorumeilla, ettei se kohtaa suurta yleisöä - useimmiten pienlehdissä tai Sammuttakaa valoissa, korkeintaan Sarjainfossa. Kritiikki on tervetullutta, sitä saisi vain olla enemmän. Kyllä kriitikot hommansa osaavat. Mielipiteet ovat jokaisella omat, eivätkä ne tietenkään aina ole yhtenevät.

IL: Kritiikkiä on kohtalaisen vähän, ja hyvää kritiikkiä vielä vähemmän. Kritiikillähän on monta tehtävää, sillä tarkoitus on että kritiikistä oppivat paitsi tekijät, myös muut, ennenkaikkea kritiikko itse. Ei ole tarkoitus, että kritiikko sanoa mielipiteensä periaatteella "sainpahan sanottua", vaan kritiikin on oltava jollakin tavalla rakentavaa. Kauteus ei sovi kritiikin perustaksi.

Monet sarjakuvakritiikit ovat selvin sanoin ilmaisseet, että tykkääminen on heille sarjakuvakritiikin perusta: sitä kiitetään, mistä tykätään. Mielestäni se on hyvin puutteellinen peruste. Sarjakuva-arvostelujen on oltava päteviä. Aivan kuten Timo Kokkila diskua Kannukses-ta huonot sarjat, samalla tavalla Sarjainfon toimittajan on hylättävä impotentit sarjakuva-arvostelut.

Puuttuuko sarjakuvan teoria?

PAM: Puuttuu. Teoria ja tieto siitä, mitä tekijät yrittävät sanoa. Edelliseen viitaten, yhteistyön pitäisi pyrkiä selittämään tai ottamaan selvää siitä, mitä ihmiset haluavat töillään sanoa. Taidekritiikissäkin ollaan menossa siihen, että pitää selittää.

(Ollaanko? Esimerkiksi kirjallisuuden tutkimuksessa ovat vallalla reseption tutkimus ja dekonstruktio..)

- Kirjallisuuden tutkimuksesta minä jopa kieltäydyn tietämästä mitään, mutta taidekritiikeissä trendi näkyy.

(Mutta onko välttämätöntä tuntea tekijän intentio sarjakuvan arvottami-

seksi?)

- Ei siitä haittaakaan ole. Kulttuurin tuotetta voidaan tulkita mahdollittoman monella tavalla. Jos esimerkiksi tekijälle on tarkoitus antaa palautetta, niin olisi edes yhteinen pohja, jolta keskustella.

TK: Vaikea kysymys. Puuttuuhan se. En ole varma tarvitaanko välttämättä mitään teoriaa.

IL: Kai sellainen pitäisi olla, vaikka käytäntö kulkee toista rataa kuin perässä tuleva teoria. Kyllä suomalainen sarjakuva on jo niin vanha, että teoriankin pitäisi ryhtyä juoksemaan sarjakuvan perään ennemmin tai myöhemmin. Jos teoria auttaa suomalaisen sarjakuvan asemaa, niin silloin se on hyvä asia.

Pitäisikö sarjakuva "valtiollistaa" Ranskan mallin mukaan, vai pitäisikö sen Johanna Sinisalon sanoin: antaa olla viimeinen villi taiteenala?

PAM: Ranskassa juttu on ihan eri, siellä sarjakuva oli hyvin esillä jo ennen valtion tukea. Suomen tilanteesta ei voi puhua samana päivänä. Virallinen tuki ei ole vaikuttanut paljoa ainakaan Tampereen sarjakuvaseuran toimintaan, vaikkei raha pahastakaan ole. Suomen kaikelle kokeilevalle taiteelle valtion tuki on elinehto. Ilman tukea ei täällä olisi muita kuin Anni Polva ja Kalle Päätalo lukemassa toistensa kirjoja.

Kokeiluihin sarjakuva on halvempi väline kuin vaikkapa elokuva. Kyllä tuki olisi hyvä jollakin tavalla järjestää. Nykyiset pikkusummat tuntuvat lähinnä tekohengitykseltä. Raha ei ole pahasta, mutta byrokratia ja sen mahdollisesti saama sananvalta kulttuurituotteiden valmistustoiminnassa on. Näinhän on käynyt suomalaiselle elokuvalla. Se on varoittava esimerkki. Helposti päätellään, ettei kannatakaan purra sitä kättä joka ruokkii.

TK: "Valtiollistaminen" kuulostaa kamalalta. Valtion tukijärjestelmät ovat kaksipiippuisia juttuja: toisaalta on hyvä että tuetaan, mutta toisaalta se johtaa helposti näennäseliittisarjakuvaan, joka ei välttämättä ole kovin tuoretta - sellaista varman päälle -tavaraa.

IL: Valtiovallan, Suomen sarjakuvaseuran, opetusministeriön ym. pitäisi poistaa sarjakuvan tieltä ne keinotekoiset esteet, jotka ovat olemassa, ja antaa sille tasavertainen asema muiden taiteenalojen joukossa ilman, että sitä syrjitään tai potkitaan päähän.

Luonnollisesti pitäisi myös valtiollistaa, antaa apurahoja, eläkkeitä ja muu-

ta tukea. Vaikka sarjakuva valtiollistuisi, niin rinnalla on aina tilaa vireille ja vapaille sarjakuvan muodoille.

Pitäisikö sarjakuvakoulutus Suomessa järjestää, miten ja kenen toimesta?

PAM: Kouluissa pitäisi kehittää massakulttuuriin ja yleensä kulttuuriin liittyvää opetusta. Nyt se on olematon. Koulujen ulkopuolisten kuvataidekoulujen vapaaehtois pohjainen systeemi saattaisi olla hyödyllinen. Sarjakuvaseurat ovat itse asiassa jo järjestäneet tällaista koulutusta. Itse olen vetänyt viisi kurssia, joista viimeisin päättyi juuri. Niissä on käynyt nuorta, innostunutta väkeä. Ja opettaminen on kivaa kaiken muun vastapainoksi. Koulutukseen suhtaudun toisaalta kyseenalaisesti. Voi käydä niinkuin rock-musiikin koulutukselle, joka on institutionalisoitunut: taitoa voi tulla lisää, mutta munat voi unohtua.

TK: Onhan kurssuja järjestetty, mutta en usko Suomessa olevan mahdollisuuksia minkään sarjakuvakoulun perustamiseen. Koulutus on sinänsä hyvä asia, tässä tapauksessa jopa hauskaakin. Taideteollinen korkeakoulu voisi antaa ylintä opetusta.

IL: Sarjakuvakoulutusta voi olla kahdenlaista: toisaalta voidaan opettaa kiinnostuneita ihmisiä tekemään sarjakuvaa, mutta voidaan opettaa myös sarjakuvasta. Kyllä sarjakuvaa käsitellään jonkin verran muiden oppiaineiden joukossa, mutta vähäistä se on. Ja kyllä yliopistossakin voisi olla sarjakuvatieteen laitoksensa.

Suomalaisten sarjakuvien käsikirjoitukset ovat suurimmaksi osaksi surkeitä. Miten niiden tasoa voisi parantaa?

PAM: Otetaan käytännön esimerkki: kun saan Sarjariin tarjotun sarjakuvan, yritän olla lukematta sitä. Katselen vain kuvia. Mielestäni en pysty lainkaan arvioimaan, mikä juttu on hyvä. Vain teknisen puolen voin arvioida. Muusta vastaa tekijä itse.

Mutta miten voit päätoimittajana kirjoittautua eroon tekstin ja tarinan punnitsemisesta, nehän ovat sarjakuvassa enemmän kuin puoli ruokaa?

PAM: Minulla on sellainen omituinen tapa, etten mielelläni lue originaaleja, vaan luen jutut sitten kun lehti on painettu. Toki sarjakuvissa on paljon

paskaakin joukossa, niin tekstissä kuin piirroksissakin. Ja tekijät ovat tyhjiössä. Palautetta ei tipu.

Jos halutaan saavuttaa lukijoita, niin täytyy juttujenkin olla hyvin tehtyjä. Mutta koska lukijoita ei tässä tilanteessa kuitenkaan ole mahdollisesti, niin sitä voi suoda itselleen vapauden aivan omituisiinkin juttuihin.

TK: Pätee sama juttu kuin piirtäjiin: mitä ne käsikirjoittajatkään työstään hyötyvät? Kirjoittamalla jotakin muuta on paljon paremmat mahdollisuudet päästä esiin. Sarjakuvissa käsikirjoittaja saa enintään nimensä alkuun - piirtäjä se useimmiten vie kunnian. Ongelma lienee yhteinen muiden alojen kanssa. Televisioonkin toivoisi hyviä käsikirjoittajia.

IL: Mielenkiintoinen juttu. Sarjakuvakäsikirjoittajia ei ole Suomessa paljonkaan, mutta kirjailijoiden tekstejä käytetään kyllä pohjana. Sarjakuvakäsikirjoituksia voidaan parantaa sillä, että niitä tehdään ja että piirtäjät kyselevät niitä osaavilta ihmisiltä. Työstään käsin käsikirjoittajakin kehittyy. Sarjakuvan käsikirjoittamisen opetuksen voisi yhdistää piirtämisen opetukseen, mutta puitteet ovat vielä olemattomat.

Ranskassa suomalaissyntyinen, parikymppinen Arno tekee jo neljättä suurilevikkistä aibumiaan. Estääkö kulttuuri-ilmastomme moisten lahjakkuuksien kehittymisen Suomessa?

PAM: Se on mahdollista, vaikka yhden esimerkin perusteella tuskin voi vetää johtopäätöksiä. Kulttuuri on erilainen jo perusteeltaan. Hyvä suomalainen sarjakuva voisi olla aivan erinäköinen kuin ranskalainen. Ranskalaiseen ilmaisuun tottunut ei välttämättä tajua kotimaisen, erilaisen esityksen hyvyttä.

TK: Omituinen juttu. Enpä olisi aavistanut hänessä olevan suomalaista sukujuurta. Heavy Metalista olen hänen juttujaan lukenut. Tuntuu aika hassulta, että suomensukuinen kaveri piirtää tuolla tavalla Ranskassa. En tiedä piirtäisikö noin, jos Suomessa asuisi. Ei varmaan piirtäisi sarjakuvia eläkkeeseen. Se johtuu kulttuurierosta ja väestöpohjasta.

Täällä on kehityskelpoisia kavereita, mutta into vaan loppuu jossain vaiheessa kun mitään varsinaista hyötyä ei piirtämisestä ole. Onhan se kiva nähdä sarjojaan jossain Kannuksessa, mutta pidemmän päälle se ei kiinnosta, varsinkaan kun minkäänlaista palautetta ei

tule.

IL: Todennäköisesti ranskalaisessa kulttuuriympäristössä kasvanut ihminen tuottaa toisenlaista, kuin suomalaisessa miljöössä kasvanut. Sarjakuvan osalta ero on käsittääkseni aika selvä. Ranskalainen sarjakuva on maailmankuulua ja suomalainen vain suomenkuulua, jos sitäkään. Lähetetään kymmenen suomalaista piirtäjää pariksi vuodeksi Ranskaan, niin eiköhän ala syntyä! Käsikirjoittajat perään vaan. Toisaalta Suomeen voitaisiin tuottaa ranskalaisia tekijöitä. Mutta suomalaisen sarjakuvan ongelma eivät ole tekijät, vaan julkaisu ja vastaanottajat.

Voisiko suomalainen sanomalehdistö olla kotimaisen sarjakuvan pelastus, jos se suosisi enemmän kansallista tuotantoa?

PAM: Ja paskat! Strippimuodolla ei ole mitään tekemistä ns. vapaamman sarjakuvailmaisun kanssa. Suomessakin on julkaistu uusintoina vanhoja strippisarjoja, mutta olisi jo aika kääntää katseet sarjakuvalehtisarjakuvaan. IS:n sarjakuvaliite on periaatteessa askel parempaan suuntaan, joskin sekoin on pienhkö läpyskä. Spiritin kaltainen sarjakuvalehti sanoma- tai aikakauslehden välissä olisi hyvä juttu. Mutta se on kai utopiaa.

TK: Voisi se lisätä ainakin muutamiin ihmisten intoa. Ei sanomalehtiinkään mene loputtomasti sarjakuvia. Sanomalehtien maksama jonkinlainen paikka antaa kuitenkin aika lailla enemmän tyydytystä kuin pelkkä nimen näkeminen lehdessä.

IL: Kysymys edellyttää sitä johtopäätöstä, että suomalainen sarjakuva on pulassa, mitä se ei ole. On selvää, että se mitä toisaalta IS, toisaalta paikallislehdet ovat tehneet sarjakuvan eteen on paljon. Kyllä suomalaiselle sarjakuvale avautuisivat paljon paremmat mahdollisuudet, jos jokaikinen sanomalehti julkaisisi edes yhtä suomalaista sarjakuvaa.

Se vain vaatisi sitä, että Kallettuotanto laajentaisi toimintaansa ja Bull's:kin tarjoaisi enemmän suomalaista. Ulkomaisen ja kotimaisen sanomalehtisarjakuvan hintaero on edelleen kompastuskivi.

Tapiiri ja Kylmä metalli ilmestyvät, mutta ilmestyvätkö vuoden kuluttua?

PAM: Uskon ainakin Tapiiriin, jonka rahoitus on vankemmalla pohjalla. Kylmä metallihan on poikien uhkarytys, niin hasardia, ettei tiedä missä kunnossa kotio tullaan. Kunnioitettava yritynsänsä.

TK: Jompi kumpi ei ilmesty.

IL: Toivottavasti molemmat ovat pystyssä. Molempia tarvitaan, mutta riittääkö lukijakuntaa? Ja jokainenhan tietää, että Rautakirja on ankara levittäjä.

Sarjakuvan tilanne on parantunut huomattavasti paikallisseurojen olemassaolon aikana. Minkä roolin katsot seuroilla olevan tässä kehityksessä?

PAM: Aika marginaalisen. Tämähän on lähinnä virallistettua pienlehtituo-

tantoa. Sanotaanko että merkitys on pienehkö, mutta merkittävä.

TK: Ei ehkä kovin suurta. Oulun seura Franquin-julkaisuineen on vaikuttanut paljon enemmän.

IL: Toki voidaan ajatella, että seurojen kehitys ja tilanteen yleinen kohe-neminen ovat yhteneviä kehityskulkuja, mutta tuskin niin että ensin olivat seurat ja sitten alkoi sarjakuvaelämä virota. Sarjakuvaseurat ovat Euroopasta ja Amerikasta Suomeen levinnyt aate, eikä se ole ollut missään muussa pohjoismaassa niin voimissaan kuin meillä. Seuroilla on ollut merkitystä valistustyössä. Seinäjoen kouluilla ja kirjastos-ta tiedetään nyt sarjakuvasta aika taval-la.

Kumpi on seurallenne tärkeämpi työmuoto, lehti- vai paikallistyö? Miksi näin? Millaista paikallistoiminta on?

PAM: Lehti on ykkönen. Siihen pistetään rahat. Kokoukset ovat paikallistoimintaa. Kokoukset ovat vapaamuotoisia, niissä viihdytään. Sarjakuvakurssit ovat henkilökohtaisesti tärkeitä, koska ne ovat ruohonjuuritason työtä, sis-siliikettä.

TK: Lehti on. Paikallistoimintaa ei ole. Nuorta polvea ei ole kasvamassa. Kiinnostuksen puute on pienellä paikakunnalla aivan ymmärrettävää. Lehti sentään on valtakunnallinen, ihan toista.

IL: Vaikea kysymys. Molempien pitäisi olla yhtä tärkeitä. Kuta voimakkaampaa on paikallistyö, sitä paremmin seura saa ympäristöstään toimijoita, joille turvataan sukupolvenvaihdos. Tärkeätä on tuottaa lehti säännöllisesti, niin että lukija voi luottaa siihen, että lehti tulee ja tulee hyvä lehti.

Tällä hetkellä Kannus on painottunut enemmän. Se johtuu siitä, ettei yksikään hallituksen jäsen asu tällä hetkellä Seinäjoella. Se on melkoinen haitta. Ensi syksynä järjestämme kirjastoväelle sarjakuvaseminaarin yhdessä kesäyliopiston kanssa, ja koululaisille sarjakuvakilpailun.

Millaiselle lukijakunnalle lehtenne tehdään ?

PAM: Ei minkäänlaiselle. En ajattele sitä ollenkaan. Käytin joskus mainosju-listeessa Sarjarista nimitystä "radikaali sarjakuvalehti" - hiukan kieli poskessa, tietysti.

TK: Ainakin tilaajamäärien mukaan

Kannus on suppean harrastajapiirin lehti. Tuskinpa Kannuksesta koskaan tulee suuren yleisön lehteä, eikä ole tarpeenkaan. Mutta luulisi harrastajia hiukan enemmänkin löytyvän, kuin mitä Kannuksen tilaajaluvut osoittavat, Sarjarista puhumattakaan.

IL: Lehteä tehdään nuorille piirtäjille ja harrastajille. Ja kirjastoille. Kyllä Kannusta kirjastossa luetaan, esimerkiksi Tampereen lukusalista on viimeisimmät Kannukset pihistetty. Jonkinlaista kiinnostusta siis todistettavasti on.

Mitkä ovat seuran toiminnan pahimmat esteet?

PAM: Kun tyytyy vähään, niin pulmia ei ole. Mä olen sellainen ihminen, etten mä välitä mitään. Seuran kanssa on sama juttu, koska se on tavallaan mun egoni laajennus. Toivoisin jakelu-järjestelmää, jonka kautta lehden saisi leviämään vähän paremmin.

TK: Resurssien ja innokkaiden ihmisten puute ovat pahimmat. Koska mainostamiseen ei ole rahaa, levikki pysyy pienenä. Taaskaan ei ole varaa maksaa piirtäjäpalkkioita, eikä siksi niin kovasti varaa vaatia piirtäjiltä hiostamista.

IL: Töille ei ole tekijöitä. Pääoman pienuus on toinen pulma. Suomalaisen sarjakuvan tiellä on myös keinotekoisia esteitä. Joko kotimaiseen sarjakuvaan ei uskota, tai siitä ei tiedetä kylliksi.

Miksi sarjakuvaseuranne selviytyi, kun muut seurat lakosivat pari vuotta sitten?

PAM: Koska mä olen hullu. Se on ainut syy. Koska mulla on rikkonainen mieli, shatter-brain. Yhteen aikaan kaveritkin puhuivat että lopetetaan, mutta mä sanoin että paskat me lopetetaan! Sen jälkeen mä olen käytännössä pyörittänyt tätä toimintaa. En kovin byokraattisesti, mutta niin, ettei poliisi ole vielä tullut ja vienyt.

TK: Oltiin ilmeisesti sen verran hulluja. Kyllä tässä täytyy jo hullu ollakin, että jatkaa. Tämä on kuin hakkaisi päätä Karjalan mäntyyn.

IL: Meillä on ollut hyvin kiinteä perusväki - kaikki jotka olivat perustamassa seura v. 1979 ovat edelleen mukana tavalla tai toisella. Eikä me millään haluta luopua Kannuksesta, joka alkaa kohta kääntyä 10. vuotiaan kohti. Se on jo jonkinlainen instituutio tässä maassa. Se velvoittaa meitä. Sarjaria myös.

Oliko Suomen sarjakuvaseuran jäykkyys osasynä siihen, että taannoinen lupaava tilanne pääsi kuihtumaan?

PAM: Paskat se on mikään lupaava ollut. Mutta ei: meille oli tärkeintä lehden tekeminen. Ymmärrän hyvin, että ellei ole yli kaiken ymmärryksen hullu, niin siihen kyllästyy ennen pitkää. Kun porukka lopettaa, niin mitään ei ole tehtävissä. En voi syyttää Suomen sarjakuvaseuraa ainakaan tästä.

TK: Jonnekin se into lopahti, en tiedä mistä syystä. Sarjainfoon olen hie-man pettynyt. No, piti hän Info lupauksensa ilmestyä kolme kertaa tammi-kuussa. Vai ilmestykö se peräti neljä kertaa? Kyllä seura olisi voinut aikoinaan aktiivisemminkin auttaa. Kuplaa se kyllä puffasi kovasti. Sekin kaatui.

IL: Olisi mukava tietää, onko Suomen sarjakuvaseura koskaan reagoinut mitenkään siihen, että Suomessa on muitakin sarjakuvaseuroja, saatikka reagoinut siihen, että seuroja olisi kuollut? En ole löytänyt Sarjainfoa kovin-kaan montaa mainintaa siitä, että nämä kymmenkunta seuraa olisivat lopettaneet toimintansa.

Onko Suomen sarjakuvaseuran toiminta määrällisesti ja laadullisesti tarpeiden mukaista? Kuuluuko seuran ääni tarpeeksi?

PAM: Toiminta on ollut aivan tyydyttävää, mutta olenkin vähään tyytyväinen henkilö. Resurssit tietenkin määräävät tekemisiä. Kustannustoimintaa seuralla voisi olla; ellei sarjakuvia, niin kenties alan kirjallisuutta.

TK: Sarjainfo on toisinaan ollut kovin mielenkiinnoton. Säännöllinen ilmestyminen olisi tärkeä asia. Kannuksen eteen olisi voitu tehdä enemmänkin - kirjoittaa suomalaisesta ajankohtaisesti, eikä kuukausien päästä ilmestyviä juttuja joissa ei sanota mitään. Kannuksen ja Aku Akan vertailu. Sarjainfoa ilmeisesti tilaa joku, en tiedä, kuka. Ilmeisesti ne ovat joitain Pecos Billin kerääjiä.

IL: Seuran ääni ei todennäköisesti kuulu, koska suomalaisesta sarjakuvasta on olemassa niin väärää tietoa. Kuten edellä mainitsin, Suomen sarjakuvaseuran pitäisi olla uranuurtaja. Seuran kannattaisi ottaa esimerkiksi dekkari- ja scifiharrastajista. Nehän menevät jyri-nällä eteenpäin, ja tuntuu että sarjakuva-aate jää syrjään. Esimerkiksi dekkariseurat palkitsevat uusia suomalaisia

ON TULLUT AIKA NOUSTA KAPINAAN!
ETEENPÄIN! VOITTOON!!

TAMPEREEN SARJAKUVASEURAN
 VALANKUUMIEN KOKOUKSEN
 AVAIN KIRJIE PIIRTAJA -
 TOUREILLE

MIKSI TAPIRI SOLVAA
 SARJAKUVASEURAJA?
 MIKSI NUO ULKOMAISEN
 PÄÄMÄN SÄTKYNYKET
 ILKKUVAT SAMAN AIKAAN
 KUAI SUOMEAI SARJAKUVA-
 PROLETARIAATTI NÄKEE
 NÄLLÄÄ JA ROTAT SYÖVÄT
 ORIGINAAALIMME?
 SYÖSKÄÄ YLLÄSTÄ AHNEET
 RIISTAJAT!

© P.A. MANNINEN

dekkareita ja dekkarikirjailijoita, eivät vanhoja.

Suomen sarjakuvaseurakin voisi lopettaa vanhojen, jo vuosia sarjakuvia tehneiden palkitsemisen ja ryhtyä antamaan palkintoja nuoremmille piirtäjille. Palkinnon nimikin voitaisiin muuttaa. Kuullessaan sanan sarjakuva keskivertosuomalainen virittää revolverinsa; kuullessaan sanan Puupää hän ampuu. Pitäisi löytää joku arvokkaampi nimitys, esimerkiksi Muumi-palkinto. Palkinto pitäisi antaa sarjakuvaseuralaisten päätettäväksi vuotuisella äänestyksellä.

Mitä mieltä olet Sarjainfosta? Mitä parannuksia kaipaisit?

PAM: Kun olin nuori poika, niin ei ollut Sarjainfoa parempaa lehteä. Eipä ole paljon nykyään. Vaikka lehti on tullut epäsäännöllisesti, on se silti ollut kiinnostava. Tosin taannoisesta ihmejurputuksesta, Tolvasen Kannus-arvostelusta, otin nokkiini. Onneksi en ole tämän väkivaltaisempi henkilö. Kaikki olisi periaatteessa ok, jos lehti saataisiin resurssien rajoissa säännölliselle pohjalte.

TK: Infolla olisi mahdollisuudet olla ajankohtainen ja hyvä lehti. Aikoinaan

se oli aina tapaus, kun Info ilmestyi, mutta tänään sitä ei sillä tavalla noteerata. Varsinkin piirtäjille pitäisi antaa asiallista kritiikkiä.

IL: Nyt kun HS ja IS ovat unohtaneet suomalaisen sarjakuvan, Sarjainfon merkitys korostuu. Sarjainfon lukijan on saatava tietää, mitä suomalaisessa sarjakuvassa tapahtuu. Esimerkiksi kirjastoväki valittaa, etteivät he tiedä mitään suomalaisesta sarjakuvasta, eivätkä he tiedä miten valita suomalaisia tai ylipäänsä sarjakuvalehtiä. Esittelyjä lehdistä ja aippareista voisi edelleen olla 70-luvun lopun tyyliin.

Mutta jostain syystä Info unohtaa kotimaiset sarjakuvajulkaisut. Tuntuu joskus siltä, että Sarjainfoa koottaessa on suomalaiselle annettu se tila joka jää yli ulkomaiselta sarjakuvulta. Se ei ole edes maininnut Sammuttakaa valoja, ei Hajamietteitä, ei Turmiolan Tommin uusintapainosta. Ja Hannu Peltoniemen alpparin ilmestymisestä on kulunut jo vuosi. Eikö kotimainen alppari ole huomion arvoinen asia? Meidän seuramme tuotteille toimiva ja tarkka Sarjainfo on välttämätön. Infolle käyvät esikuviksi Tähtivaeltaja ja Sammuttakaa valot. Ja väriä kanteen. Kuolinilmoituksen tapaiset mustat kannet eivät varmasti ketään miellytä. Ja kaikki kulttuurilehdet maksavat toimittajilleen. Niin myös Infon toimittajan pitäisi saada kunnon korvaus työstään.

mutta meidän kannaltamme toisaalta ikävää. Voihan ulkomaisellakin olla kerrannaisvaikutuksensa kotimaiseen, mutta vielä ei sitä ole havainnut.

IL: Suomessa on joitakuuta vanhemman polven piirtäjiä, jotka eivät ole koskaan saaneet palautetta työstään. Heidät olisi saatava yleisen tietämyksen ja tuntemuksen kohteiksi. On se vähän tylsää, jollei koskaan saa minkäänlaista palautetta. Kalervo Pulkkinen jälkeen HS:n ja myös IS:n sarjakuvatoimittajat eivät ole esitelleet seuramme julkaisuja. Joskus minusta tuntuu, etteivät nämä toimittajat tajua, miten kallista ja hankalaa kotimaisen alpparin julkaisu on. Laskimme hyvin paljon sen varaan, että HS ja IS esittelevät Niilo Lukko -alpparin. Niin ei käynyt, ja se näkyi epämiellyttävästi myynnissä. ●

Arto Haarala

Vieläkö jäi jotakin hampaankoloon?

PAM: Mä en lepää, ennenkuin näen Pauli Heikkilän irtihakatun pään seipäissä keskustorilla!

TK: Taannoinen syhtautuminen Pahkiksesta päin harmitti, vaikka ymmärsinkin sen vitsiksi. Ja pystyihän Pahkis sellaiseen, mihin me emme ole koskaan pystyneet. Suomen sarjakuvaseura ja Infokin ovat harmittaneet. Sarjakuvatarjonta on kasvanut, niin että kuka enää Kannusta lukee. Kuitenkin kotimainen amatöörisarjakuva kalpenee ulkomaisen rinnalla. Tietysti laadukas ulkomainen tarjonta on hyvä asia,

Sarjakuvantekijät ry julistaa haettavaksi sarjakuvantekijöiden apurahoja

Apurahaa voi hakea julkaistujen sarjakuvien piirtäjä, käsikirjoittaja tai kääntäjä. Sitä voidaan myöntää työskentelyyn, opinto- ja festivaalimatkoihin tai muuhun ammatilliseen tarkoitukseen.

Hakemus on vapaamuotoinen. Siitä tulee kuitenkin käydä ilmi hakijan julkaistut sarjakuvat sekä kolmen viime vuoden aikana saadut apurahat. Myös tilinumero on välttämätön. Kohdeapurahaa (esimerkiksi näyttelyyn tai painokuluihin) haettaessa mukana on oltava mahdollisimman tarkka talousarvio kuluineen ja tuottoineen.

Hakuaika päättyy perjantaina 20.11.98. Hakemuksissa on oltava viimeistään sen päivän postileima.

Hakemukset toimitetaan Sarjakuvantekijät ry:n puheenjohtaja Juhani Tolvaselle, osoite Sturenkatu 37-11 D 31, 00550 Helsinki. Apurahoina jaetaan yhteensä ainakin 30.000 markkaa, tarkka summa selviää myöhemmin. Rahat tulevat sarjakuvantekijöiden töiden valokopioinnista kertyvistä kopiosto-korvauksista. Jaon suorittaa Sarjakuvantekijät ry:n nimeämä riippumaton lautakunta. Hakijat saavat tiedon päätöksestä joulukuun aikana. Apurahat maksetaan tämän vuoden puolella.

Helsingissä 26.10.1998, Sarjakuvantekijät ry